

Een stotterend kind in mijn klas

– concrete tips voor de kleuterjuf

Hieronder vindt u een aantal maatregelen waarmee u het spreken van een jong kind ondanks stotteren zo aangenaam mogelijk kunt houden of maken. Rekening houden met deze adviezen versterkt vaak ook de effecten van een eventuele stottertherapie. Voor de ouders van het kind is het daarenboven een enorme steun in de rug.

1) Maak het probleem bespreekbaar

Doe niet alsof het probleem niet bestaat. Als u observeert dat het spreken soms moeilijk gaat bij een kind, is het belangrijk om dit met de ouders te bespreken. Als ouders en leerkracht vinden dat er reden is tot bezorgdheid, zal het nodig zijn om door te verwijzen naar een stottertherapeut in de buurt. (Als u zich hier wat onwennig bij voelt, lees hierover dan de brochure 'Hoe vertel ik het de ouders? – tips voor het gidsen van ouders van een kind dat misschien stottert')

2) Stel het kind (realistisch) gerust

Als het kind zich bewust lijkt te zijn van de moeilijkheden en er vermoedelijk hinder van ondervindt, dan is het best oké om er iets van te zeggen. Al te lang heeft het misverstand geheerst dat men best kan doen alsof er niets aan de hand is – het kind staat dan alleen met zijn probleem. Als iedereen het onderwerp vermijdt, dan wordt de indruk gewekt dat stotteren iets heel erg is dat te allen tijde verborgen moet worden. U kan iets zeggen in de zin van 'Ik weet dat het spreken soms wat moeilijk gaat, dat de woordjes twee keer komen / er niet uit willen. Dit mag best, hoor, want daar kan je niet aan doen. Ik wacht dan wel gewoon op jou.' Bespreek dit eerst wel met de ouders.

Realistisch geruststellen betekent echter dat je geen dubbelzinnige uitspraken gaat doen als 'Dat gaat wel weer over (doe maar goed je best)'. Dergelijke uitlatingen geven onderhuids de boodschap door dat het onvloeiend spreken eigenlijk toch wel ongewenst is.

3) Vul niet aan

Probeer de woorden van het kind niet aan te vullen. Het kan enorm verleidelijk zijn dit toch te doen als u merkt dat een kind het echt heel moeilijk heeft (of wanneer u het moeilijk heeft om te wachten). Toch is het meestal beter om het kind de tijd te geven om het zelf te zeggen.

4) We luisteren naar elkaar

Het is heel belangrijk dat het kind aanvoelt dat er tijd is om te praten, ook als het soms wat moeilijk gaat. Tijd krijgen is een cruciale factor voor een stotterend kind. Als u dit aan het kind wil duidelijk maken, dan helpt het ook om zelf een rustig spreektempo te hanteren en regelmatig pauzes in te lassen. Respecteer de beurtwisseling en probeer het beurt nemen ook strikt te hanteren in klasgesprekken (kleuterjuffen zijn doorgaans bijzonder creatief in het hanteren van hulpmiddeltjes als bv. de 'spreekbeer' of 'spreekstok' e.d. bij het aanleren van om de beurt praten). Doe dit op een positieve manier: beloon kinderen verbaal voor het luisteren naar elkaar – ook en zeker als het praten wat minder vlot verloopt.

5) Vermijd onterechte adviezen

Probeer géén adviezen te geven als 'adem eens diep' of 'zeg het eens rustig' of 'denk eens eerst rustig na (en zeg het dan opnieuw)'. Hoe moeilijk het ook is en hoezeer het achterwege laten van deze adviezen soms tegen de intuïtie ingaat, ze zijn echt niet nuttig en soms gevaarlijk. Deze adviezen suggereren immers dat het kind het stotteren onder controle zou hebben en dit is niet zo. Ze leggen ook de nadruk op hoe het kind spreekt en niet op de inhoud.

6) Kijk het kind (gewoon) aan

Probeer een normaal oogcontact te behouden tijdens het spreken, ook als het stotteren lang duurt. Hiermee toon je immers belangstelling. Hetzelfde geldt overigens voor uw gelaatsexpressie en lichaamstaal.

7) Verdraag taal- en uitspraakfoutjes

Probeer taalfoutjes niet direct te corrigeren. Hiermee geef je immers indirect de boodschap dat in het spreken geen fouten mogen voorkomen. Nu zijn zowel taal- als uitspraakfoutjes bij jonge kinderen echter vaak nog volkomen normaal. Het is bij 'foutjes' beter om de uiting dan te 'schaduwten.' Bijvoorbeeld:

Kind: 'Ik heb dat gekoopt.'

Leerkracht: 'Oh, jij hebt dat gekocht. Wat knap.'

8) Win informatie in

Hierboven staan basisadviezen. In bepaalde gevallen kan u nog zoveel meer doen om te helpen. Win advies in bij de ouders, informeer u via brochures of vraag raad aan de stottertherapeut van het stotterend kind!